REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 252. Brașov, Duminecă 14 (27) Noemvrie. 1904.

Pro și contra.

De mâne încolo se va începe un nou șir de demonstrațiunĭ *pro* și *contra* guvernului Tisza nu numai în Budapesta, ci și în alte mai multe orașe din provincie.

Mult ațîțata, hărțuita și esploatata „opiniune publică“ maghiară se vede aprópe cu forța constrînsă să arate cu care parte dintre litiganțĭ merge. Firesce că în asemenĭ împrejurărĭ când ea se vede atât de mult pețită și de guvernamentalĭ și de opoșiționalĭ, se petrec cele mai turbulente discusiunĭ și scene în diferitele corpurĭ representative comunale, comitatense și prin adunările reuniunilor și consorțiilor maghiare de tot felul.

Așa de pildă la Seghedin, care oraș părea că a ajuns cu totul sub influența lui Banffy, s'a făcut în representanța orașului propunerea, ca să desaprobe procederea ministrului președinte în contra obstrucțiunei. Nu mai puțin decât două dile întregĭ a durat desbaterea, luând proporții tot mai înfocate. Cu tóte aceste în cele din urmă a cădut propunerea de desaprobare, spre surprinderea generală, cu 99 contra 78 voturĭ, primindu-se propunerea de trecere la ordinea dilei. Asemenĭ scene surprindĕtóre s'au petrecut pe alocurea, unde se aștepta să învingă guvernamentalii, dér au rĕmas învinșĭ.

Fierberea e decĭ fórte mare și cresce vĕdĕnd cu ochii. Décă citescĭ diarele opoșiționale, ți-se pare, că peste puțin tótă țéra va fi cucerită de principiile din manifestele oposiției, ér décă citescĭ diarele guvernului, rĕmâi cu impresiunea, că Tisza e acel „fene gyerek“ care va sci să delăture din cale-i tóte piedecile și, trecând prin apă și foc, va asigura partidului liberal pentru totdéuna viéța desfătată lângă óIele cu carne.

Dilnic se vestesce secesiunea câte unui nou membru al partidului liberal, nemulțumit cu întorsătura în cestiunea revisuirei. Acésta însĕ pare a nu prea îngrija obștea mamelucéscă, care și așa s'a așteptat, că diferiții aristocrațĭ, carĭ s'au ferit și până acum de îmbrățișările prea intime cu bursianii și speculanții de tot felul ai partidului de la putere — se vor retrage când va veni lucrul la adecă.

Mult încuragiațĭ se simt guvernamentaliĭ de baștină de ecourile ce le-a produs în anumite foi marĭ din strĕinătate „eroica“ faptă politică a contelui Tisza, grație îngrijirei deosebite a manipulației fondurilor de disposițiune. Dĕunădĭ era marele diar engles „Times“, care vorbia aprópe încântat de acțiunea lui Tisza. Acum vine și organul guvernului frances „Temps“ să pledeze în favórea ministrului președinte ungar. Acest diar însĕ încheie cu câteva întrebărĭ pentru viitor. E curios să vadă, décă Francisc Iosif va sprijini până în fine pe Tisza? décă îi va da decretul de disolvare a dietei? Viitorul va arĕta, dice „Temps“, décă clica de la curte, care urăsce în Tisza pe liberalul și pe protestantul și care s'a întărit prin posiția ce a luat'o contele Iuliu Andrassy, nu va zădărnici cumva victoria guvernului actual?

De pretutindenĭ așteptă, cu multă încredere, cei grupațĭ în jurul lui Tisza aprobarea actului violent, ce l'au comis. Dér numai pentru salvarea parlamentarismului și al țerei l'au comis — esclamă ei pe tóte tonurile. Așa va fi fost de sigur și cu nenumĕratale violențe și călcărĭ de drept și de lege strigătóre la ceriŭ, ce le-a sĕvîrșit acéstă clică în periodul nesfîrșit al stăpânirei sale, numai pentru binele țĕrei!?

Când și-a ținut discursul rĕsboinic de încheiere, imediat înainte de votarea forțată a moțiunei Daniel ministru-președinte Tisza a esclamat din tóte plumânile: trebue să sfirșim odată acéstă comedie!

Când se va sfirși însĕ comedia durerósă ce o jócă sistemul tiszaist de atâțĭ amar de anĭ față cu Românii, Slovacii și Germanii din acest stat, luând în deșert drept și lege, dreptate, echitate și umanitate?

***Brașov,* 13 (26) Noemvrie.**

In situația politică ungară n'a eșit la ivélă dilele aceste vr'un moment mai nou. Atât guvernul și majoritatea, cât și oposiția unită, apeléză acum la public și la opiniunea publică maghiară. Ambii adversarĭ îșĭ pun în cumpĕnă tóte forțele, ca să atragă fie-care pe partea sa simpatiile și aderența publicului maghiar, ér resultatul îl dau numĕrósele scrisorĭ și telegrame, în carĭ de-oparte guvernului, de altă parte oposiției i-se aduc laude și i-se dau încuragierĭ în lupta ce o pórtă.

Precum am amintit, contele *Tisza* era să mérgă în prima di a sĕptĕmânei viitóre la *Oradea-mare*, ca să ia parte la adunarea partidului liberal și să țină și un discurs. Acum însĕ se anunță, că Tisza nu va merge la Oradea. Causa, probabil, e următórea: Pe aceeașĭ di (Lunĭ) și oposiția va ține o adunare poporală în Oradea, la care vor participa numĕroșĭ membrii din sînul ei (Polonyi, Eötvös, Ugron, Gulner ș. a.), ca dimpreună cu deputatul orașului Bela *Barabas* să contrabalanseze adunarea liberalilor. Se pare — dice un diar maghiar — că în esemplul acesta se manifestă tactica, ce o va urma oposiția unită, ca adecă să convóce adunărĭ de popor în aceeașĭ di acolo unde se întrunesc liberalii, ca să asculte pe vr'un ministru sĕu pe alt representant al partidului liberal, și astfel oposiționalii să înfluințeze în sens contrar mintea și inima poporului.

Modificarea legei vămilor în România. Diarele din România publică următórea scire: D-l ministru Costinescu va presenta parlamentului un proiect de lege pentru modificarea legei vămilor. Intre principalele disposițiunĭ ale acestui proiect figureză simplificarea formalităților la oficiile vamale și înapoierea taxelor de intrare pentru materiile prime, carĭ vor fi transformate în articole manufacturate și exportate.

Un interwiev cu episcopul Aradului.

Bihor, 20 Noemvrie n.

Se scie, că diarele maghiare câte odată gem de interwievurĭ adresate prelaților noștri; am socotit, decĭ, că nu va fi nicĭ un pĕcat, să mĕ folosesc și eu de ocasiune când cu petrecerea Episcopului român al Aradului la Oradea-mare, și să-i adresez câte-va întrebărĭ asupra unor cestiunĭ de importanță.

Ușor de ghicit, că prima întrebare a privit vestitul proiect al lui Tisza-Berzeviczy. Ce atitudine observă Prea Sfinția Sa față de acel proiect?

— Eu am subscris memorandul episcopatului bisericei gr. or. române din Ungaria și Transilvania, înaintat ministrului Berzeviczy în cestiunea reformelor școlare, cu care mĕ identific.

— Ce cugetațĭ, e posibil ca acest proiect să devină lege și e posibil să se esecute?

— De posibil e fórte posibil să devină lege. In ce privesce esecutarea și resultatul, ne stă 'nainte ca esemplu eclatant legea kișdedovurilor și resultatele ei.

— Ce ținută o să observațĭ, după-ce va fi întrat în vigóre?

— Acésta nu se póte sci înainte. Dér fii convins, că prelații românĭ gr. or. ca atarĭ, îșĭ vor face datoria orĭ și când și între tóte împrejurările.

— E destul să se concentreze tótă acțiunea prelaților esclusiv în memorandul, de care făcurățĭ amintire?

— Fițĭ convinșĭ, că noi căutăm să impedecăm primejdia cu tóte expedientele posibile, de carĭ dispunem. Dér: *ad impossibilia nemo obligatur.* Cu atât mai puțin putem să facem acțiunĭ, carĭ pe lângă ca n'ar folosi nimic, ar puté mări rĕul.

— In ce privesce ținuta față de proiectul lui Berzeviczy, póte-se bucura obștea de deplina solidaritate a capilor bisericescĭ?

— Fără îndoiélă. Dór e de prisos a mai accentua solidaritatea nóstră în privința acésta.

— Ei bine, dér e sciut, că vicariul episcopesc al Orădiei marĭ (Vasile Mangra — Cor.) a perhorescat mai vêrtos ținuta plină de demnitate a Inaltpreasfinției Sale Metropoltului de Sibiiu, timbrând'o de nepatriotică (!!!), a mers până a promite, că întru cât proiectul lui Berzeviczy va deveni lege, dênsul se va îngriji cu tot zelul, ca în școlele de sub jurisdicțiunea sa, să se îndeplinéscă cu cea mai mare punctualitate. Oare un astfel de rol corĕspunde solidarității amintite?

De folosit lucru firesc, că nu folosesce în de obște, dér nu póte nicĭ strica. Cu atât mai puțină influință póte avé față de solidaritatea nóstră. De altfel acele enunciațiunĭ vicarul Oradiei marĭ numai ca om privat le-a putut face pentru care lucru însĕ nu poțĭ toca pe nime în cap.

Mai este sciut, că la sfințirea bisericei din Tămașda vicarul Oradiei marĭ deși representantul unei bisericĭ, a căreia limbă oficiósă e cea românéscă, a *ținut discurs în limba maghiară* îndemnând la patriotism maghiar pe clerul și poporul de sub jurisdicțiunea sa. Se póte óre ca representanța unei bisericĭ româneștĭ să folosésca mai vêrtos cu ocasiunea sfințirilor de bisericĭ oficial altă limbă ca cea românéscă, și în genere e admisibilă fapta gravă de a-șĭ vătăma clerul și poporul, trăgêndu-i la îndoială patriotismul adevĕrat?

— Rĕspunsul în merit îmĭ este și acum cel dat la intrebarea anterióră.

— Ce părere avețĭ față de întreprinderile așa numiților „activiștĭ?“ Sunteți de acord, ca Românii între împrejurările actuale să între în parlament?

— Deja când am ocupat scaunul episcopesc am accentuat, că n'am să mĕ ocup cu politica militantă. Eu m'am dedicat esclusiv bisericei mele și de acésta mĕ țin și mĕ voiŭ ține până în sfîrșit. In genere decĭ nu pot avé în politică nicĭ măcar rol consultativ. Ér în cestiunea ce mĭ-o amintescĭ părerea mea subiectivă — care firește nu o s'o octroez nimĕnui — este, că nu fac rĕu acei Românĭ, carĭ voesc a întra în parlament.

— Firesce rolul Preasfinției Vóstre cu ocasiunea alegerilor dietale față de orĭ și care partid politic din țéră numai passiv póte fi?

— Fără îndoială.

— Un diar românesc V'a acusat nu de mult, că cu ocasiunea alegerei de la Pecica ațĭ fi îndemnat pe preoții cercului, ca să țină cu candidatul guvernului, deși a candidat și un Român cu „program național“. Ce basă va fi avênd acea acusă?

Nicĭ vorbă să mĕ fi amestecat în daraverile acelei alegerĭ, cu atât mai vêrtos nu, cu cât n'am să țin sémă cum îșĭ întrebuințéză cineva votul și pentru cine îșĭ dă votul sĕu. Acésta e libertatea individuală a fie-căruia. Atât le-am spus și unor preoțĭ, carĭ mĭ-au cerut sfatul după-ce i-am făcut atențĭ ca să procédă înțeleptesce în calitatea lor de păstorĭ sufletescĭ. Una am numai de a reflecta față de acusa diarului, ce-l amintișĭ: în calitatea mea de Episcop am adus la cunoscința publicisticei maghiare, că în țéra acésta nu recunosc pe nime mai bun patriot, decât mine; să se iee decĭ acum și la cunoscință, că nu recunosc în Ungaria nicĭ un Român, care să nutréscă mai bune simțurĭ românescĭ, decât mine.

Cu acésta s'a sfîrșit interwievul.

Corespondentul.

Andrassy către alegĕtorii sĕi.

— Fine. —

Contele Andrassy urmând, citéză cuvintele ce le-a dis Francisc Deak la 1866: nimenĭ să nu fie esclus din discusiunile publice „fiind-că adĭ majoritatea póte să fie națională, mâne însĕ póte să fie a adversarului... Cuvêntul suprimat adese-orĭ causéză mai multă amărăciune, decât cuvêntul spus sincer și liber“.

Dice apoi, că până când l'a iertat consciința, a ținut și el la acțiunea guvernului al cărei scop l'a aprobat. Adĭ însĕ *consciința îl opresce și-i face imposibil de a urma și mai departe guvernul în întreprinderea lui nenorocită.* Scopul nu sfințesce orĭ-ce mijloc. Crearea unei reforme nu motivéză ignorarea usului juridic obligător. Abusurile minorității nu fac încă admisibil, ca majoritatea să înfrîngă dreptul. Minorității nu-i stă în putință, ca majorității, a strica așa de mult ordinei de drept și nóua ordine de drept nu se póte crea prin procedere contrară dreptului. Drept aceea nu póte decât să calce pe cărarea legalității.

Spune apoi, că puterea dreptului a fost prin secole paladiul esistenței Maghiarilor. Să nu să sgudue decĭ încrederea pusă în el, să nu se ridice oportunitatea peste interesele permanente, căcĭ sfințenia dreptului este basa tronului, statului și a concepțiunei ordinei. Regulamentul camerei s'a creat pe cale normală și numai tot pe acéstă cale póte să se schimbe. Pe altă cale, se pot provoca acte de forță, o nouă ordine de drept însĕ nu se póte crea. A aplica forța pentru a suprima o forță momentană, póte să fie o tristă datorie a bărbatului de stat, la noi însĕ nu este permis a ridica la sorginte de drept, forța care calcă forma. Ungaria n'ar avé adĭ constituție, décă în trecut nu s'ar fi apĕrat acest principiu. Ordinea de drept ce emanéză din forță, în orĭ-ce moment póte să se modifice prin forță. Clotura cea

mai riguróśă o împământenesce pentru tóte timpurile faptul, că hotărîrea smulsă cu ajutorul ei, întră în vigóre. In locul ordinei întră caosul şi forţa ce ţintesce la apĕrarea demnităţii camerei. póte sĕ perpetueze în cameră un spirit, cu care, avênd chiar regulamentele cele mai stricte, nu se póte susţiné vaḍa parlamentului.

„Abia décă se póte aştepta — urmézǎ scrisórea — ca o situaţiune atât de stricată sĕ fie sanată prin alegerĭ nouĕ. Décă guvernul n'ar avé aḍi majoritate, nouĕle alegerĭ ar puté sĕ i-o dea. Décă majoritatea n'ar fi omogenă şi hotărită, defectul acesta s'ar puté înlătura prin alegerĭ nouĕ. Guvernul însĕ are o majoritate, ea-l sprijinesce cu însufleţire. Rĕul zace în aceea, că minoritatea consideră de invalabile acele regulamente de cameră, pe carĭ majoritatea le consideră valabile. In cestiunea acésta însĕ *nouĕle alegerĭ nu pot sĕ fie factor decisiv.* Rĕul nu se va sana prin alegerĭ nouĕ şi resultatul nouĕlor alegerĭ nu póte sĕ dea valóre unor regulamente nevalabile... Esclusiv numaĭ camera deputaţilor póte sĕ decidă în afacerea regulamentelor proprii, ér nu publicul alegĕtor; şi *esclusiv numai o hotărîre a camerei deputaţilor adusă pe basa regulamentelor actuale, póte sĕ dea putere obligătóre moţiunei Daniel.* Nouele alegerĭ numai atuncĭ ar puté sĕ înfluinţeze asupra bólei palamentului, décă victórea minoritate ar fi obligată moralicesce a-se supune în noua cameră concepţiunei majorităţii".

Spune apoi, că se póte pretinde de la minoritate a nu împedeca aducerea unei reformei declarată ca necesară prin voinţa expresă a naţiunei, chiar décă reforma ar fi inoportună. Aḍi însĕ nu e vorba despre aceea, că óre regulamentul adus este nul sĕu nu în urma greşelilor de formă comise. Se póte óre aştepta de la minoritate, sĕ se supună majorităţii în casul acesta? Se póte aştepta, ca cineva sĕ se supună acelor regulamente de cameră, pe carĭ le consideră nevalabile, numai pentru-că în sînul majorităţii sunt de aceia, carĭ consideră îndreptăţite hotărîrile aduse prin violarea regulamentului?

Nouĕle alegerĭ numai în acel cas ar puté sĕ saneze situaţiunea, décă naţiunea ar trimite în cameră astfel de ómenĭ, carĭ sunt de acord asupra dreptului valabil. Póte guvernul sĕ spereze acésta? Posibil este ca, nouĕle alegerĭ sĕ mĕture cu desĕvîrşire oposiţia? Décă nu se póte, mĕ tem că caosul actual se va continua.

„Nu pot sĕ urmez o politică ce violézǎ integritatea ordinei de drept şi care nu promite un *resultat practic.* Din causa acésta am eşit din partid. Pot ḍice, că consciinţa m'a isgonit de acolo. Pricep intenţiile ce au condus partidul, le aprob; însĕ condamn fără încunjur mijlócele de carĭ a usat.

„*Nu mĕ pot alătura însĕ la oposiţia unită.* Atitudinea unei părţĭ a oposiţiei a făcut se crescă mare acea reacţiune, care a îndemnat majoritatea la fapte, la carĭ mai înainte nicĭ a-se cugeta măcar nu era permis. Paguba ce a făcut'o naţiunei minoritatea prin arma obstrucţiunei şi amărăciunea majorităţii, că nu şi-a putut nicĭ până acuma împlini datoria sa legislatorică, au devenit astfel patul cald al acelui spirit de forţă, care a sdrobit regulamentul camerei.

„Dér nicĭ modul de luptă al oposiţiei nu pot sĕ-l aprob. Nu aprob, ba consider de fórte păgubitor şi periculos, când persóna regelui e amestecată în lupta ei (oposiţiei) pătimaşă. Coróna sĕ rĕmână mai pe sus de partide. Stricăm celor mai sfinte interese ale nóstre şi alunecăm pe un povîrniş periculos, décă faptele majorităţii şi ale guvernului singur responsabil, le punem în legătură cu persóna regelui. După principiile fundamentale ale parlamentarismului, numai consilierii regelui pot sĕ greşéscă, regele nu".

Contele Andrassy încheie declarând, că convingerea îl opresce de a-se alătura aḍi la vr'una din taberele ce se combat. Ascultând numai de vocea consciinţeĭ, va servi unui scop îndoit: hotărîrea adusă prin violarea formelor, sĕ-şi nu devină sorginte de drept, — şi voinţa tot mai mult manifestă a naţiunei, ca sĕ se modifice regulamentul camerei, scutindu-se libertatea cuvêntului, sĕ se validiteze.

Rĕsboiul ruso-japones.

Scirĭ venite din sorginte japonesă vestesc, că asediatorii bombardézǎ neîntrerupt *Port Arthurul,* adecă forturile, oraşul şi portul. Lunia trecută garnisóna ruséscă a făcut o erupţiune aprópe de grupul de forturĭ Kikvanşan, însĕ a fost respinsă.

Pe câmpul de rĕsboiŭ din *Manciuria* situaţia e neschimbată. Scirile din Mukden prevestesc din nou o luptă mare şi mai spun, că décă Japonesii nu vor ataca, *Kuropatkin* va trece érăşĭ în ofensivă.

Acea parte a flotei Baltice, care sub conducerea amiralului *Fölkersan* merge spre Extremul-Orient prin Mediterană şi marea Roşie, a sosit alaltă-erĭ diminéţa la Port-Said. Vasele au luat cărbunĭ şi provisiunĭ şi erĭ au trecut prin canalul de Suez.

*

De la un bărbat specialist, fost ofiţer în trupa de geniu, din a cărui pénă au mai apărut aprecierĭ asupra rĕsboiului actual, am primit o reprivire mai lungă asupra campaniei din Manciuria, din care estragem următórele:

— Dorinţa Japonesilor în actualul rĕsboiŭ, provocat de dênşii, este ca prin o luptă mare decisivă sĕ pună capĕt rĕsboiului, deóre-ce Japonia nu este în stare a suporta un rĕsboiŭ, care ar dura timp mai îndelungat. Faptul acesta se învederézǎ îndeosebĭ şi prin ordinul lui Mikado, care ordonase la timpul sĕu luarea cu orĭ-ce preţ a Port-Arthurului. La timpul fixat de Mikado, Port-Arthurul n'a cădut, şi de-atuncĭ ḍi şi nópte continuă bombardările şi atacurile asupra fortificaţiunilor cetăţii, împreunate cu marĭ şi numeróse jertfe, în firma credinţă, că luând Port-Arthurul acuma, au câştigat rĕsboiul. Spre scopul acesta generalul Kuroki s'a vĕḍut necesitat a detaşa din armata sa mai multe mii de soldaţĭ spre Port-Arthur, ér trupe japonese debarcă necontenit în apropierea Port-Arthurului.

Vĕḍênd Japonesii, că atacurile lor nu stau în nicĭ un raport cu jertfele marĭ, au provocat garnisóna sĕ se predea. Ruşii au rĕspuns negativ, şi atuncĭ atacurile au început din nou — însĕ fără resultat. Din tóte încercările aceste se póte conclude, că Japonesii se luptă cu mare înverşunare şi desperare, spre a pune capĕt rĕsboiului, căcĭ o campanie mai lungă li-ar paralisa puterile.

Rusia de altă parte cunósce ranele Japoniei şi generalissimul Kuropatkin, acest mare strateg al timpului actual, manevrézǎ fórte dibaciŭ şi cu mare pricepere, când în tóte acţiunile sale purcede cu precauţiune, fiind-că are timp şi loc, ér reservele sale se pornesc mereu din Rusia. Kuropatkin, vĕḍênd că numĕrul inferior al trupelor sale nu póte sĕ nimicéscă armatele mai marĭ japonese, s'a retras cu plan spre Mukden, provocând însĕ în retragerea sa sângeróse şi marĭ pierderĭ Japonesilor, în deosebĭ la Liaoyang, unde Japonesii au încercat cu mare insistenţă sĕ provóce lupta decisivă, voind sĕ spargă centrul armatei rusescĭ.

Kuropatkin n'a lucrat însĕ pe placul Japonesilor şi conform planului sĕu s'a retras la momentul potrivit spre Mukden, unde aştéptă, cu răbdarea caracteristică Ruşilor, momentul potrivit, ca sĕ trécă în ofensivă.

SCIRILE DILEI.

— 19 (26) Noemvrie.

Perchisiţie pentru publicarea unor date statistice. Diarul *„Magyar Estilap"* a publicat în numĕrul sĕu de la 22 Nov. nisce date statistice referitóre la alegĕtorĭi din Ungaria. Am reprodus şi noi acele date. Abia acuma aflăm, că numita fóie a comis o indiscreţiune tradând un secret oficial prin publicarea datelor. Ministrul-preşedinte Tisza — după cum ne spune „Egyetértés" — voia sĕ tăinuéscă faptul, că numĕrul alegĕtorilor maghiarĭ ar fi mai mare de cât al nemaghiarilor în cas când s'ar lărgi legea electorală, pentru-ca oposiţia sĕ fie în credinţa, că nemaghiarĭ ar covîrşi pe Maghiarĭ şi sĕ nu stărue pentru lărgirea dreptului electoral, pe care Tisza a promis'o. In urma „indiscreţiunei" ce a sĕvîrşit'o fóia amintită, judecătorul de instrucţie a lansat la 23 l. c. un ordin de a se face perchisiţie domiciliară la redacţia diarului „M. Estilap" şi personală asupra redactorului responsabil Dr. *Szalay* Mihály, pentru a da de urma autorului, care a tradat secretul oficial.

„E—s" este indignat de asemenea mĕsurĭ despotice luate sub regimul lui Tisza.

Concertul Dima în Bucurescĭ. Diarele din România ne aduc scirea, că Joi, în 25 Noemvrie st. v. va avé loc în sala „Liedertafel" un concert dat de dómna Maria G. Dima. Din bogatul program publicat de ḍiare fac parte şi piesele d-lui G. Dima: „Genug", „Grossmutter" şi „Aus dem Ei gekrochen" cuvinte de Carmen Sylva, apoi bucăţile românescĭ „Somnorose păsĕrele", „Leagăn verde" (colindă) şi „Ştefan Vodă şi codrul" (baladă).

Cestiunea canalisării oraşului Braşov înaintézǎ încet, dér sigur. Astăḍi Sâmbătă s'au deschis în casa sfatului sub preşedinţa d-lui vice-şpan Dr. Fr. Jekel, desbaterile referitóre la proiectul canalisăriĭ, un fel de anchetă la care au fost învitaţĭ atât particularĭ interesaţĭ, cât şi instituţiile şi autorităţile de stat şi comunale. Comisiunea este compusă sub preşedinţa d-lui viceşpan din ingineri de cultură, representanţiĭ serviciuluĭ sanitar, chemicĭ, căile ferate etc. După ce se vor termina desbaterile, viceşpanul va aduce hotărîrea definitivă.

Reuniunea română de musică din Orăştie a luat — precum cetim în „Libertatea" — un frumos avênt prin faptul că în acéstă reuniune, din care făceau până acuma parte apróape numai feciorĭ şi fete alese din popor, au întrat acum ca membrĭ activĭ şi numeróse dómne şi d-şóre şi domnĭ din societatea română din Orăştie. Dirigentul reuniunei este d-l înv. I. Branga.

Ninsorĭ marĭ se anunţă în întréga Europă. In *Innsbruck* ninge necontenit de 40 óre. Liniile telegrafice şi telefonice au fost distruse. Comunicaţiunea pe căile ferate a fost întreruptă. — In Hamburg viscolesce turbat. Navigaţiunea pe fluviul Elba a fost întrerupt. Mai multe vapóre au suferit avariĭ. — In întréga *Spanie* ninge cumplit. Şalupa unnĭ vas de rĕsboiŭ s'a scufundat în portul Ferrol împreună cu 3 marinarĭ. In Anglia s'a deslănţuit un puternic viscol; trenurile n'au comunicat timp de mai multe óre, fiind liniile înzăpădite. — Satul Scorica din Grecia a fost total distrus de viscol. Mulţĭ locuitorĭ au fost ucişĭ.

Un vapor grecesc scufundat. Din Atena se telegrafézǎ, că alaltaerĭ s'a scufundat în marea Négră vaporul grecesc „Elpis" împreună cu 60 pasagerĭ.

Cununie. D-l Ioan *Antonescu* sublocotenent îşĭ va serba cununia cu d-şóra Alexandra-Iulia *Ceauşescu*, Duminecă în 14 Noemvrie v. în biserica catedrală Sf. Nicolae din Călăraşĭ (România) la órele 9 séra.

— D-l George B. *Boieriu* şi d-şóra Olimpia *Banciu*, cununaţĭ. Beşimbac — Viştea inferióră. 20 Nov. 1904.

30 vapóre scufundate. In timpul furtunei ce s'a deslănţuit sĕptĕmâna trecută asupra mărei Negre, s'au scufundat treĭ-ḍecĭ de vase mai marĭ şi mai micĭ. Echipagiul vaselor scufundate a fost însĕ salvat. Patru marinarĭ ruşĭ au fost găsiţĭ de un vapor englez în largul mării luptându-se pe rĕmăşiţele unuĭ vas cu valurile furióse. Marinarii au fost salvaţĭ.

Opt persóne înecate în Dunăre. Se comunică din T. Severin: Mercurĭ dimi-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

De prin Austria.

— Note rĕsleţe. —

De **Traian Suciu.**

Adormit pe jumĕtate de căldura moleşitóre din cupeu, îmĭ aruncam a lene privirea ochilor întredeschişĭ peste lanurile mănóse ale Austriei de sus.

Grupele micĭ de case marĭ albe ca zăpada, cu câte 2—3 rândurĭ de ferestri, cu acoperişele lor marĭ de şindilă, cu stresinile lor umbróse, carĭ apăreau icĭ-colo pe colinele raţional cultivate, îmĭ reaminteau tot atâtea sătuleţe rĕsleţe din Transilvania, cu căsuţele lor de lemn, cu acoperişele de paie şi cu prispa lor adăpostitóre. Intre pomiĭ deşĭ, ce împresurau casele curăţele, apărea câte un harnic econom german în figura luĭ pentru noi destul de caraghiósă.

Cu pipa 'n gură, cu mustăţile rase şi cu nasul termometru, acest Croesus rural privia par' că cu dispreţ la grabnicii călĕtorĭ, carĭ alergau cu o iuţélă uimitóre spre largul lumei, dornicĭ de esperienţe, de plăcerĭ, enervaţĭ de sensaţiĭ, însufleţiţĭ de idealurile necunoscute din străinătate. Părea că ne ḍice: „Alergaţĭ voi în lumea mare, plină de splendóre şi de minunăţiĭ; eu mĕ mulţumesc cu simplicitatea mea de la ţéră. Căcĭ pe voi vĕ va copleşi lumea cu pretensiunile sale; eu, lăudând pe Domnul, mĕ duc séra liniştit la odihnă, ér diminéţa, închinându-mĕ luĭ Dumneḍeu în capela mea familiară, reîncep în pace munca mea sănĕtósă. Voi în dorul vostru de a cunósce lumea nu aflaţĭ nicĭ-odată mângâierea cercului meu restrîns. Pentru jertfa vóstră, ómenii vĕ vor fi nerecunoscĕtorĭ, ér voi nu veţĭ puté afla un far de încredere şi de odihnă în alergarea vóstră nebună. „*Grüss' Gott!*"

In vêrtejul acestor cugetărĭ părăsiiŭ iute pe acest ţĕran simplu, dér fericit, ér cu ochii meĭ spiritualĭ sburaiŭ în liniştea de-acasă a familiei nóstre, unde vedeam pe mama îngrijorată de sórtea feciorului, dus cătană departe. Imprejur era pare-că un aer sĕrbătoresc. Liniştea, ce stăpânea prin casele acelea marĭ, îmĭ apăsa sufletul. Aşĭ fi dorit sĕ vĕd copiii, jucându-se sgomotos, luând din amarul de póme, sub greutatea cărora se rupeau ramurile, bătucind astfel pajiştea frumósă, ce ajungea până 'n prag. Căcĭ eu aşa eram deprins de acasă. Dér nimic, nimic din tóte acestea, deóre-ce darul Domnului lipsia pe acolo. „Sĕrmanul om", mĭ-am ḍis la ţĕranul ce-l vĕdusem, „cât e de nenorocit totuşĭ, în bună starea sa!"

Din tóte aceste cugetărĭ mĕ deşteptă brusc sgomotul surd, ce-l făcŭ baioneta, când mĕ ridicasem sĕ privesc la un lanţ de munţĭ, ce în mărĕţia lor se sărutau cu cerul petecit cu norĭ rĕtăciţĭ, carĭ planau în splendórea maiestósă a sórelui de tómnă. Atuncĭ îmĭ aduseiŭ aminte, că:

„Strĕinu's, streină-i ţéra,
Inima-mĭ arde ca para;
Strĕinu's, strĕinu-i locul.
Inima-mĭ arde ca focul!"

Apoi:

„Cătănia cui i-e bună?
La feciorul fără mumă.
Cătănia cui i-e dată?
La feciorul fără tată."

Munţii ce-i vedeam, erau Alpii tirolesĭ, la piciórele cărora era situat oraşul Salzburg. In acest vechiŭ oraş austriac aveam sĕ „slujesc împĕratului" un an din tinereţă.....

Piscurile munţilor se desprindeau tot mai mult de norĭ, zăpada ce le acoperea culmea se distingea tot mai bine; — un şuerat prelung al maşinei înfuriate ne vestea că paradisul austriac e aprópe. Tăcănitul rótelor, care'mĭ întrase în urechĭ şi pe al căruĭ ritm îmĭ formasem fel de fel de melodiĭ, încetă. Emoţionat mĕ dăduiŭ jos din tren, eşiiŭ din gara populată şi aruncaiŭ o privire grabnică în jur de mine.

In faţa staţiunei o statuă de marmoră albă storcea admiraţiunea cătorva visitatorĭ, carĭ priveau cu interes faţa blândă şi mult espresivă a femeei eternisate prin materialul mort. Acest „bonum omen" era statua drăgălaşe a fostei împĕrătese-regine Elisabeta.

Oraşul în armonie cu împrejurimea îmĭ presentau cea mai splendidă panoramă. La drépta se pierdea în zare şesul bavarez, cârpit icĭ-colo cu pădurĭ estinse. Sórele ce era spre asfinţit, îşĭ arunca ultimele raḍe palide peste oraşul sgomotos, ce se desfăşura înaintea mea ca un tablou pictat de o mână măiéstră. In faţă Hohenstaufenii falnicĭ îşĭ scăldau în norĭ coróna mândră, povestindu-ne par'-că despre faptele marĭ ale domnitorilor, ce purtaseră acelaşĭ nume. Mai la stânga în cerc sĕ

néța un grup de 8 persóne, carĭ voiau sĕ se plimbe de petrecere cu barca, de la gura Văiei la ostrovul Banului, s'au înecat. Acéstă nenorocire se atribue ceței gróse ce se lăsase în zorii dilei pe Dunăre. Se crede, că cei opt luntrașĭ de ocasie au pierdut lopețile și au fost atrașĭ de curentul apei într'un vêrtej.

Furtunile pe mare. Un vechiŭ marinar român, care a făcut numĕróse voiajurĭ cu vapórele strĕine de mărfurĭ pe marea Négră, Mediterană și pe Ocean, spune, că de când a început el sĕ voiajeze pe ape, n'a vĕdut furtunĭ mai marĭ și mai îngrozitóre ca anul acesta. Când vaporul a eșit de la Constantinopol, marea era puțin agitată. După-ce a făcut câte-va mile pe mare, comandantul vasului a început preparativele. Hambarele au fost închise, cherestelele, carĭ erau pe bord, au fost bine legate, cabinele închise. După vre-o jumĕtate de oră, marea a devenit fórte agitată. Valurile treceau peste vapor. La un moment dat, comandantul dete ordin sĕ se deslege cherestelele. O parte din marfă a fost aruncată în mare. Vaporul ușurat și-a luat drumul mai departe. Din ce în ce furtuna crescea și valurile deveniau mai furióse, aprópe nu se mai vedea înainte. In apropiere de capul Fasou, a fost vĕdut de ómeniĭ de pe bordul acestui vapor un alt vas care naufragiase. După o luptă de câteva dile, valurile au mai încetat și vaporul a putut sĕșĭ urmeze calea mai departe. La întórcere vaporul a avut aceeașĭ sórte. Din Roterdam și până la Galațĭ, a avut de luptat cu furtunĭ și valurĭ uriașe. Marinariĭ în tot drumul n'au avut odihnă. Căpitanul a trebuit sĕ stea la postul sĕu diua și nóptea.

Scirĭ din România. Cu o majoritate de 3 voturĭ contra 2, curtea de apel secția I din Galațĭ a condamnat alaltăerĭ pe ministeriul român al lucrărilor publice se plătéscă societățiĭ de navigațiune ungare — proprietara *vaporului scufundat „Ferencz Iozsef“* — și societățiĭ de asigurare „Providența“ suma de 419.600 lei despăgubirĭ plus 3000 lei cheltuelĭ de judecată și câte 400 lei celor doi esperțĭ.

— E vorba, ca școla superióră de rĕsboiŭ din Bucurescĭ sĕ fie la an transformată în *Academie militară*, sporindu-se numĕrul anilor de la 2 la 3.

— Pe diua de 28 Noemvrie v., aniversarea luărei Plevnei se va face o singură avansare *la gradul de general* în locul rĕmas vacant prin mórtea generalului Șomanescu din Turnu-Severin. Va fi înaintat probabil colonelul Hiotu, comandantul piețiĭ din Bucurescĭ.

— Tribunalul din Galațĭ a *achitat* Joi pe maicile institutului „Notre Dame de Sion“ din Galați, acusate, că ar fi insultat și lovit pe frațiĭ Basarabeanu și pe contabilul Dinescu pe motiv, că martorii citațĭ — deși au audit și vĕdut insultele — n'au putut stabili cu siguranță persónele implicate în acéstă afacere.

— Joi a sosit la Bucurescĭ francesul *Comier*, care plecase din Paris pe automobil spre a face *ocolul Europei* parcurgênd vre-o 8000 klm. Erĭ d-l Comier a plecat spre Cernăuțĭ, ér de acolo spre Rusia.

Scirĭ mĕrunte. — Poliția din Budapesta a arestat alaltă-erĭ pe *cămătarul Leopold Diamant*, care în decursul unui an a luat nu mai puțin de 100,000 coróne camătă pentru banĭ împrumutațĭ. Făcêndu-se perchisiție, s'au găsit 800 polițe de la numĕroși ofițerĭ, în valóre de 350,000 coróne.

— Din Ierusalim se telegrafiéză, că Evreii din Palestina sunt cuprinșĭ de-o mare agitație, rĕspândindu-se între ei solia, că anul viitor va veni în mijlocul lor *Messia* cel mult așteptat.

— Fiica presidentului Roosevelt, d-șóra Alice Roosevelt, *s'a nenorocit* cu ocasiunea unei curse cu un automobil, contractând o bólă gravă de nervĭ.

Concerte. Duminecă în 27 Noemvrie musica comunală va da sub conducerea d-lui capelmaistru Max Krause un concert în hotelul „Europa“ cu program variat în care vedem și piesa românéscă *„Iubire și frăție“* de Caudella. Inceputul la órele 8. Intrarea 60 b.

Tot în acea séră va da și *musica militară* un concert în sala cea mare de la „Gewerbeverein“ sub conducerea noului capelmaistru. Inceputul la órele 8. Intrarea 40 banĭ.

Avis. Din causa repausului dominecal va fi deschisă în cetate, mâne Duminecă, de la órele 1—9 séra, numai farmacia d-lui F. *Kellemen*, strada Vămiĭ nr. 8.

Elvira Revera celebra cântăréță va da pe la începutul lui Decemvrie un concert în sala Redutei. Asupra aprecierilor elogióse, cu carĭ a întêmpinat presa europénă pe acéstă cântăréță, vom reveni. Prenotărĭ la acest concert se pot face de pe acum la librăria *Hiemesch*.

Puterea și sănĕtatea sunt singurele mijlóce carĭ fac pe om resistent împotriva germenelui bólelor infecțióse. La copiĭ se póte obține acésta prin întrebuințarea unturei de pește a lui Zoltan, care o iau bucuros fiind-că nu are miros séu gust rĕu. Sticla 2 cor. la farmaciĭ.

Pădurile comunelor Brănene.

Brașov, în 22 Noemvrie 1904.

(Urmare și fine.)

Vecturanții brănenĭ pornesc astădi la 2 séu 3 óre d. a., ajung nóptea târdiu în pădure, unde odihnesc până a dóua di, încarcă carĕle și pornesc cu cel mult 2 metri de lemne de brad, vin încet și greu, așa că până séra d'abia ajung în Bran séu cu o rótă ruptă și stricată, séu cu osia frântă, séu cu boii prăpădițĭ de drumul cel miserabil. A treia di pornesc cu lemnele la Zĕrnescĭ și se întorc séra acasă. In Zĕrnescĭ ei vênd un metru cub. cu 7 coróne. Va sĕ dică 2 ómenĭ, 2 boi au lucrat 3 dile și au căpĕtat 14 cor. pe 2 metri cub. Décă socotim cumpĕratul, tăiatul și trasul lemnelor la drum de car pentru un metru cub. numai 2 cor., socotim pentru un car cu 2 boi cel puțin câte 4 cor. pe di, ceea-ce face pe 3 dile 12 cor. — vine pentru un metru cub. 6 cor., pentru un om și un băiat pe 3 dile à 3 cor. 9 c., deci pentru 1 m. c. 4 cor. 50. Spesele efective sunt deci pentru un metru cub. 13 cor., rĕmâne deci un câștig imaginar 1 cor. care se reduce la nimica, socotind ostenéla cumpĕrătorului cu îngrijirea, cu interesele de la banii spesațĭ și cu darea de câștig.

Comunele n'au nicĭ un folos, dér mai puțin vêndĕtorii, carĭ trebue sĕ-șĭ cumpere lemnele de foc séu de clădire, de airea. Comunele trebue sĕ planteze cu ómenii din comună din nou, împădurind locul de unde s'au tăiat lemnele. Trebue plătit forestierul, trebue plătite birurile grele etc. Banĭ n'au, venite n'au. Vin aruncurile comunale, vine execuția și cu acésta sĕrăcia și miseria. Nu numai, că nu se aleg cu nimic, ci trebuesc natural sĕ facă datorii pentru susținerea pădurilor.

Spre a scăpa de aceste miserii, étă ce propun eu sĕ facă comunele, și acésta cât mai în grabă.

1) Sĕ se adune, în lipsa organelor urb. esecutive ce ar trebui sĕ esiste în înțelesul art. de lege XIX din 1898 — representanțele comunale, sĕ ia conclus, prin care hotărăsc, ca sĕ vêndă fie-care comună din pădurile lor pe 10 séu 15 anĭ competența ce s'ar cuveni singuraticilor. Spre scopul acesta sĕ se adreseze prin forestierul cercului cu o representațiune la comisiunea silvanală a Făgărașului.

Pe forestier sĕ-l róge, ca sĕ o aștérnă, cu sprijinire din partea sa, ca sĕ se întăréscă acest conclus. Tot-odată sĕ mérgă o deputație de câte un membru, ales spre scopul acesta din fie-care comună, care sĕ intervie, espunênd starea lucrului, și sĕ se róge de comisiunea silvanală, ca sĕ întăréscă acest conclus.

2) Comunele îșĭ dau mai departe consimțĕmêntul, ca din banii ce vor eși din vêndarea competenței pe 10 séu 15 anĭ, sĕ se facă un drum comunal cum se cade, pe valea Moeciului inf. și sup., precum și pe valea Șimonului și pe valea Pórtei pe unde se aduc tóte lemnele din pădurea Branului, ca sĕ se pótă cu înlesnire transporta lemnele pe drumul făcut. După-ce s'a făcut drumul, cărăușia va scădé pe jumĕtate de cum este astădĭ.

Competința pe un an a tuturor comunelor, face cel puțin, socotind una cu alta. 2800 m. cub. Pentru 10 anĭ 28,000 m. cub., éră pentru 15 anĭ 42,000 m. cub. Acest cuant se va vinde în vederea, că drumul e făcut și transportul înlesnit cu cel puțin 3 până la 4 coróne pro metru cub., ceea-ce ar da o sumă de aproximativ 112,000+168,000 cor.; dér sĕ dicem, că numai 100,000 cor. vor căpĕta comunele pentru 10 anĭ. Sĕ punem, că pentru facerea drumului se vor cere spese 40—50,000 cor., totușĭ le rĕmâne comunelor 60—70,000 cor. în pungă, plus drumul făcut. Cu acest venit îșĭ vor puté acoperi spesele de înpădurire, plata pădurarilor și birul, la care se mai adaoge venitul pentru pășunitul munților în fie-care an, o sumă mai mare séu mai mică.

Drumul proiectat tot va trebui făcut, după-cum mi-s'a spus din partea inginerului comitatens. Nu se póte mai mult amâna, și e și timpul ca sĕ se facă, chiar fără voia comunelor. Fondul de drum al comitatului, la care Brănenii contribuesc de atâțĭ marĭ de anĭ, e sleit prin îndatorirea ce a luat comitatul asupra sa, sĕ contribue pentru drumul ferat înființat în Făgăraș; decĭ din acel fond nu pot aștepta Brănenii nicĭ un ajutor. Conclusul acesta, ce trebue luat din partea comunelor, se impune și din acel motiv, că publicându-se vêndarea pe 10 anĭ și că se vinde o cuantitate mare de lemne, se vor ivi și cumpĕrătorĭ mai mulțĭ cu parale, ér prețul lemnelor se va urca. Vêndêndu-se însĕ de fie-care comună în diferite rêndurĭ câte puțină pădure, nicĭ un cumpĕrător de dómne ajută nu se îndémnă la cumpĕrarea de vre-o câțĭ-va metri, ér vêndêndu-se 28—40,000 de metri, se vor îmbuldi marĭ anteprenorĭ, cărora numai așa li-se rentéză exploatarea, décă înființéză ferĕstrae marĭ, magazinurĭ etc., carĭ aduc în comună banĭ prin aplicare de lucrătorĭ.

Décă comunele Brănene vor asculta de aceste sfaturĭ și vor urma după indicările sus amintite, îmĭ voiŭ lua voie a arăta și alte scăderĭ, ce vor trebui delăturate din aceste comune, décă este ca sĕ nu se pustiéscă, emigrând locuitorii, carĭ devin expușĭ a peri de fóme.

Pocoiu.

Scirĭ din strĕinătate.

După scirĭ din isvor particular, *congresul „Semstwelor“* s'a întrunit la Petersburg. 98 delegațĭ au luat parte la întrunire, venițĭ din tóte guvernamentele imperiului. Adunarea s'a ocupat de cestiunea constituțiunei, 71 delegațĭ ar fi votat pentru și 28 contra. O comisie specială ar fi fost însărcinată de a redacta decisiunile definitive și de a le înmâna ministerului de interne. Aceste decisiunĭ ar tinde sĕ probeze, că participarea representanților poporului trebue admisă pentru legislațiune și pentru controlul budgetului.

— După diarul „Le Matin“ comisiunea de arbitru *în afacerea de la Hull* se va întruni în curênd. Data nu este încă fixată. Ministrul frances de esterne Delcassé ar fi oferit palatul ministerului afacerilor strĕine spre a servi de local ședințelor acestei comisiunĭ. Scirea după care Maj. Sa Monarchul nostru ar fi însărcinat de a numi un al cincilea arbitru nu e încă confirmată.

— Din Madrid se telegrafiéză că Regele a semnat Mercurĭ un proiect de lege avênd de scop *represiunea agitațiunilor anarhiste*. Acest proiect va fi luat în discuțiunea camerei.

— Ambasadele Rusiei și Austro-Ungariei au atras atențiunea Porței asupra *situațiunei din sangiacul Ipek*, și au făcut reclamațiunĭ contra faptului că Mahomedanii póртă arme pe când acésta nu este îngăduit creștinilor. — Pórta a reînoit la Atena reclamațiunile sale în contra formațiunii de bande grecescĭ în Macedonia și a trimiterei de arme în acéstă provincie. — In timpurile din urmă Pórta a adresat o depeșă circulară ambasadorilor sĕi în strĕinătate în privința chestiunei cretane. — Colonelul Arif-Bey, vice-maiorul Naki-Bey și vre-o douĕ-decĭ ofițerĭ și funcționarĭ civilĭ au fost exilațĭ în provincia Yemenului. Se dice că causa acestor exilărĭ ar fi fost ținerea unor întrunirĭ secrete.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 26 Noemvrie. Comitetul oposițiunei unite a declarat, că înainte de a se restabili status quo, nu se va dimite în tratărĭ nicĭ cu președintele Camerei, nicĭ cu ministrul-președinte, nicĭ direct, nicĭ indirect.

Paris, 26 Noemvrie. Scirea despre mórtea generalului Stössel nu s'a confirmat.

Mukden, 26 Noemvrrie. Ciocnirile între avantposturile celor douĕ armate se repetă dilnic.

Cifu, 26 Noemvrie. Un vas din flota lui Toga s'a scufundat.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

prelungea o culme albă, cu cóstele înegrite de vremurĭ, cu bóla acoperită cu pădurĭ seculare. Era *Untersberg*-ul, care terminându-se într'o culme mai ridicată, îmĭ făcea impresia unui leu falnic, ce veghia peste nenumĕratele comori prețióse antice ce erau ascunse în orașul bogat. Ca prelungire a Untersberg-ului stâncile vecĭnice îmĭ arătau în profil o figură uriașe omenéscă, ce durmea pe spate. Părea că bĕtrânul Saturnus biruit de Dumnedeul creștinilor s'a pus, după crearea lumei, sĕ-șĭ dórmă acolo somnul de vecĭ, încredut în aceea, că milióne de ómenĭ îi vor admira măreția în viitorul fără sfîrșit. La pólele munților acestora zace trecĕtórea *Lueg*, cheia frumseților naturei alpine. In construirea liniei ferate, tăiate în stâncĭ, vedĭ acolo pe omul întreprindĕtor, care în nemernicia sa, dér cu încredere în mașinele inventate tot de mintea sa ingenióså, s'a pus în luptă cu natura atot-biruitóre.

(Va urma.)

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.